

2026

NĂM HÀNH ĐỘNG ĐỘT PHÁ, LAN TỎA KẾT QUẢ

Bộ trưởng Bộ Khoa học và Công nghệ Nguyễn Mạnh Hùng cho rằng, Nghị quyết số 57-NQ/TW đã đi đúng hướng nhưng yêu cầu trong giai đoạn tới là phải bứt tốc, tạo ra các kết quả và giá trị phát triển cụ thể, có thể đo đếm và lan tỏa.

Sau một năm triển khai, Nghị quyết số 57-NQ/TW (Nghị quyết 57) đã đặt khoa học công nghệ (KHCN), đổi mới sáng tạo (ĐMST) và chuyển đổi số (CĐS) vào vị trí trung tâm của mô hình tăng trưởng, nó không còn được xem là lĩnh vực chuyên ngành, mà trở thành động lực xuyên suốt của phát triển kinh tế - xã hội. Đây là điểm giá trị nhất và có ý nghĩa lâu dài nhất.

Chuyển động đã diễn ra tương đối đồng bộ, nhất là ở tầng chính sách và thể chế, vì không đổi mới thể chế trước thì không có ĐMST. Hệ thống thể chế KHCN, ĐMST & CĐS của Việt Nam đã có thể xem là tương đương các nước phát triển. Một số thể chế thuộc nhóm đi đầu thế giới, thí dụ, Luật Chuyển đổi số là đầu tiên, Luật Trí tuệ nhân tạo là thuộc nhóm 4 nước, Luật Công nghiệp Công nghệ số thuộc nhóm 5 nước.

Một số sản phẩm chiến lược thuộc nhóm công nghệ chiến lược đã có kết quả khả quan, tạo niềm tin về năng lực tự chủ công nghệ lõi của Việt Nam. Tên lửa hành trình, UAV, Camera AI đã làm chủ cơ bản các công nghệ lõi, tỷ lệ nội địa hóa cao. Về công nghệ y sinh, chúng ta đã làm chủ một số giống lúa và vắc xin. Về AI, mô hình ngôn ngữ lớn tiếng Việt đã được phát triển và đưa vào ứng dụng.

Có thể đánh giá qua 1 năm triển khai Nghị quyết 57 là: Đúng hướng, chuyển động mạnh mẽ, nhưng chưa dứt điểm.

Tổng Bí thư Tô Lâm đã chỉ đạo năm 2026 là năm hành động đột phá, lan tỏa kết quả. Chúng ta sẽ lấy đây làm kim chỉ nam cho năm 2026. Bộ Khoa học và Công nghệ xác định, năm 2026 là năm tăng tốc triển khai Nghị quyết 57, chuyển mạnh từ xây dựng thể chế sang tạo ra kết quả thực chất, có thể đo đếm và lan tỏa, tác động đến tăng trưởng kinh tế, chất lượng cuộc sống của người dân.

Năm 2026 là năm tăng tốc triển khai Nghị quyết 57, chuyển mạnh từ xây dựng thể chế sang tạo ra kết quả thực chất, có thể đo đếm và lan tỏa, tác động đến tăng trưởng kinh tế, chất lượng cuộc sống của người dân

BỘ TRƯỞNG NGUYỄN MẠNH HÙNG

Tập trung nguồn lực cho một số trọng điểm quốc gia, thay vì dàn trải. Mỗi lĩnh vực sẽ xác định một số nhiệm vụ mũi nhọn, gắn với bài toán phát triển 2 con số của đất nước, có sản phẩm đầu ra rõ ràng và có người cụ thể chịu trách nhiệm.

Về thay đổi cách tổ chức thực hiện. Cần chỉ ra người kiến trúc sư trưởng ở từng lĩnh vực; phân cấp, giao quyền gắn với trách nhiệm cá nhân người đứng đầu; đặc biệt là mở rộng không gian thí điểm, sandbox, bởi vì cái mới thì quan trọng nhất là cho làm, cho ứng dụng. Từ ứng dụng, từ làm sản phẩm mà tiến tới tự chủ công nghệ. Đây là con đường mà Trung Quốc đã đi và thành công.

Về dịch chuyển thực chất nguồn lực cho KHCN, ĐMST & CDS: Từ ngân sách chi thường xuyên không quan tâm đầu ra sang đầu tư theo kết quả đầu ra; từ cấp phát sang đặt hàng; từ hỗ trợ đầu vào sang hỗ trợ đầu ra, tức là nhà nước mua sản phẩm KHCN chiến lược; thành lập các trung tâm ĐMST để gắn kết 3 nhà.

Lực đẩy quan trọng nhất để tạo bứt phá KHCN, ĐMST & CDS trong năm 2026 là hình thành thị trường đầu ra thông qua cơ chế nhà nước mua kết quả. Thay vì chủ yếu chi ngân sách theo đầu vào và theo quy trình cho các nhiệm vụ nghiên cứu, thì cần chuyển mạnh sang đặt hàng sản phẩm/giải pháp, mua sắm và thanh toán theo kết quả đầu ra cụ thể, đo đếm được. Tức là chuyển trọng tâm từ tài trợ quá trình nghiên cứu sang mua kết quả cuối cùng. Đây chính là cách mà cách đây 11 năm, năm 2014, Nhà nước đã đặt hàng Tập đoàn Viettel sản phẩm tên lửa hành trình đối hải, và cơ chế này đã phát huy hiệu quả. Khi có đơn đặt hàng thật và cầu thật, thì doanh nghiệp công nghệ, viện trường và nguồn lực xã hội sẽ cùng tham gia mạnh mẽ. Cơ chế này buộc hệ thống quản lý phải chuyển từ đúng quy trình sang đúng mục tiêu, tạo động lực đổi mới thực chất.

“

Cái mới thì quan trọng nhất là cho làm, cho ứng dụng. Từ ứng dụng, từ làm sản phẩm mà tiến tới tự chủ công nghệ.

BỘ TRƯỞNG NGUYỄN MẠNH HÙNG

Lực đẩy quan trọng nhất để tạo bút phá khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số trong năm 2026 là hình thành thị trường đầu ra thông qua cơ chế nhà nước mua kết quả.

BỘ TRƯỞNG NGUYỄN MẠNH HÙNG

Trước đây, chúng ta thường làm theo cách, từ khoa học dẫn đến công nghệ, công nghệ dẫn tới sản phẩm, sản phẩm sẽ giải quyết một vấn đề gì đó của cuộc sống. Ngày nay, nên có một cách tiếp cận khác nữa, là từ bài toán, vấn đề của cuộc sống mà hình thành giải pháp, sản phẩm, rồi từ đó tìm ra công nghệ và tri thức mới. Bài toán lớn sẽ dẫn đến công nghệ lớn.

Về xếp KH&CN vào khối nào, Bộ trưởng cho rằng, phần lớn các nước phát triển đặt KH&CN trong khối kinh tế - công nghiệp và trở thành khối kinh tế - công nghiệp - công nghệ. Bởi vì KH&CN là động lực tăng trưởng, năng suất và công nghiệp hoá. Hạ tầng số là hạ tầng chiến lược giống như điện, như giao thông. Kinh tế số là một phần và sẽ là phần quan trọng của nền kinh tế.

Chúng ta lại đang xếp KH&CN vào khối văn hoá - xã hội. Cái hay là gắn với giáo dục, khoa học học thuật thì dễ duy trì vai trò của khoa học nền tảng. Nhưng khó biến KH&CN thành lực kéo sản xuất, công nghiệp, công nghệ, và KH&CN dễ bị nhìn như lĩnh vực chi ngân sách, không phải đòn bẩy kinh tế. Bởi vậy, chúng ta sẽ đề xuất Chính phủ chuyển KH&CN về khối kinh tế - công nghiệp - công nghệ. Việc chuyển khối này không chỉ là quyết định hành chính mà là sự thay đổi về tư duy phát triển.